

Het kan wél

Verkiezingsprogramma 2026–2029

D66
zaltbommel

Het kan wél

Voorwoord

Beste kiezer,

Met dit programma laten we zien dat vooruitgang wél kan. Dat Zaltbommel de kracht heeft om te groeien, te vernieuwen en te verbinden. Onze gemeente is gebouwd op sterke dorpen, betrokken inwoners, creativiteit, ondernemerschap en een rijk verleden dat ons elke dag opnieuw richting geeft. Door die positieve krachten te bundelen, maken we ruimte voor betaalbaar wonen, eerlijk onderwijs, een duurzame toekomst, een sterke lokale economie en een samenleving waarin iedereen welkom is en mee kan doen.

We sluiten aan bij de succesvolle landelijke campagne die liet zien hoe krachtig optimisme kan zijn. Diezelfde energie, datzelfde vertrouwen in mensen en datzelfde geloof in wat wél mogelijk is, brengen we nu naar onze eigen gemeente. Want Zaltbommel verdient een bestuur dat vooruit durft te denken, keuzes durft te maken en nieuwe ideeën omarmt.

De weg vooruit bouwen we samen — met inwoners, ondernemers, verenigingen, scholen, vrijwilligers en iedereen die onze gemeente elke dag een beetje sterker maakt. Samen zorgen we voor levendige dorpen, een bruisende stad, een eerlijke samenleving en een toekomst waarin vrijheid en zekerheid hand in hand gaan.

Zaltbommel heeft alles in zich. Het kan wél — en samen maken we het waar.

Namens het hele team van D66 Zaltbommel,

Peter Smits

Lijsttrekker GR2026

Inleiding

Zaltbommel is een gemeente om trots op te zijn. We wonen in een unieke streek, tussen rivieren en dijken, met een historische stadskern, bruisende dorpen en een gemeenschap die gebouwd is op betrokkenheid en vertrouwen. Overal zie je de positieve krachten die onze gemeente dragen: de ondernemers die steeds opnieuw kansen creëren, de vrijwilligers die verenigingen draaiende houden, de cultuurmakers die onze stad en dorpen kleur geven, en de inwoners die zich inzetten voor hun buurt, hun school, hun club. Het zijn deze mensen die laten zien wat Zaltbommel zo bijzonder maakt.

Maar Zaltbommel kan nóg meer. We hebben de ruimte, de creativiteit en de veerkracht om verder te groeien. We kunnen betaalbaar bouwen, kansen creëren voor jongeren, investeren in een duurzame toekomst en onze culturele rijkdom sterker laten spreken. We kunnen een gemeente zijn die lef toont, die kiest voor kwaliteit, voor samenleven, voor vooruitgang. Niet door te blijven kijken naar wat er niet kan, maar door onze positieve krachten te bundelen en te gebruiken.

De uitdagingen die we zien – van woningnood tot lerarentekort, van druk op de zorg tot de gevolgen van klimaatverandering – zijn geen reden om achterover te leunen. Ze zijn een uitnodiging om het anders te doen. Om net als in de landelijke D66-campagne te laten zien dat het wél kan: met optimisme, met energie en met vertrouwen in de kracht van mensen. Want de ambitie die landelijk wordt uitgestraald, past naadloos bij Zaltbommel. We sluiten daarop aan en maken die ambitie lokaal tastbaar. Met dezelfde trots en dezelfde positieve blik, maar vertaald naar onze eigen stad en dorpen, onze eigen mensen en onze eigen toekomst.

We geloven dat vooruitgang ontstaat wanneer je investeert in mensen. In onderwijs dat kinderen laat groeien. In buurten die gezond en veilig zijn. In cultuur die verbindt. In ondernemers die ruimte krijgen om te innoveren. In een overheid die meedoet in plaats van tegenwerkt. Een overheid die dichtbij, duidelijk en betrouwbaar is.

Zaltbommel verdient een gemeente die haar unieke kracht benut: de rijkdom van onze historie, de creativiteit van onze inwoners, de energie van onze ondernemers en de liefde voor onze omgeving. Een gemeente die groen is én groei mogelijk maakt. Die vernieuwt én beschermt. Die naar álle inwoners luistert en niemand laat vallen.

Met dit programma kiezen we voor zes doorbraken die Zaltbommel vooruithelpen. Doorbraken die laten zien dat het wél kan: trots zijn op onze identiteit en uitstraling, betaalbaar wonen, gelijke kansen voor kinderen, een duurzame toekomst, een sterke lokale economie en een samenleving waarin iedereen mee kan doen.

We nodigen iedereen uit om mee te denken, mee te doen en mee te bouwen. Want Zaltbommel wordt sterker als we het samen doen. Het kan wél — en samen maken we het verschil.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding	4
Inhoudsopgave	5
Hoofdstuk 1 - Cultuur, erfgoed en identiteit	6
Trots op Zaltbommel	
Wat we per se willen bereiken	
Onze standpunten voor een levendig en karaktervol Zaltbommel	
Hoofdstuk 2 - Wonen	10
Leren voor het leven	
Wat we per se willen bereiken	
Onze standpunten voor gelijke kansen en sterk onderwijs	
Hoofdstuk 3 - Onderwijs	13
Trots op Zaltbommel	
Wat we per se willen bereiken	
Onze standpunten voor een levendig en karaktervol Zaltbommel	
Hoofdstuk 4 - Klimaat en energie	16
Groene keuzes voor morgen	
Wat we per se willen bereiken	
Onze standpunten voor een duurzame, groene en gezonde gemeente	
Hoofdstuk 5 - Werk en inkomen	19
Lokale groei en zekerheid	
Wat we per se willen bereiken	
Onze standpunten voor een sterke, sociale en toekomstgerichte economie	
Hoofdstuk 6 - Zorg en gezondheid	23
Gezond en verbonden	
Wat we per se willen bereiken	
Onze standpunten voor een gezonde, sociale en verbonden gemeente	
Verantwoording	27

Hoofdstuk 1

Cultuur, erfgoed en identiteit

Trots op Zaltbommel

Zaltbommel heeft alles in huis om een gemeente met een sterke identiteit te zijn: een prachtige historische binnenstad, eigen winkels, veelzijdige horeca, een rijk cultureel leven en evenementen waar mensen uit het hele land op afkomen. Maar we benutten die kracht nog niet genoeg. Door cultuur serieus te nemen, ons erfgoed te beschermen en onze eigen identiteit te versterken, maken we Zaltbommel aantrekkelijker voor bewoners, bezoekers en ondernemers. Bommel verdient beter — en het kan wél.

Wat we per se willen bereiken

Geef Zaltbommel een smoel

Zaltbommel is veel meer dan Jip en Janneke. We bouwen aan een sterk, herkenbaar en toekomstbestendig profiel. Daarom werken we aan één duidelijk profiel waarin vestingstad, cultuur, historie en evenementen elkaar versterken. Onze troeven — Loevestein, het Stadsasteel/Maarten van Rossumhuis, de binnenstad, het Kunstrandje, de Two Rivers Marathon, de Mattheus Passion en onze lokale ondernemers — brengen we samen in één integraal identiteit- en marketingplan. Door deze verhalen beter te verbinden en sterker uit te dragen, krijgt Zaltbommel het gezicht dat het verdient. We monitoren daarbij de bezoekersaantallen en -tevredenheid, zodat we gericht kunnen blijven investeren in wat werkt.

Pas de plannen voor de Sint Maartenskerk aan

De huidige plannen voor de Sint-Maartenskerk zijn voor ons niet verantwoord. Ze bieden onvoldoende bescherming aan het monument, het historische orgel en de unieke schilderijen. Voor ons is één ding helder: nieuwe plannen moeten het orgel, de schilderijen en het volledige erfgoed 100% waarborgen. Zolang daar geen harde garanties voor liggen, gaan we niet verder. We werken dan aan een nieuw, beter plan — ontwikkeld op basis van onafhankelijk erfgoedadvies én met aandacht voor draagvlak onder inwoners. Dat nieuwe plan stemmen we zorgvuldig af op de bredere culturele infrastructuur van Zaltbommel: de Poortertij, Loevestein, het Stadsasteel en de binnenstad. Zo ontstaat één samenhangende culturele visie die recht doet aan onze geschiedenis én aan de toekomst die we voor onze stad willen bouwen.

Investeer in een sterke en toekomstbestendige Poorterij

De Poorterij is het culturele hart van onze gemeente — de plek waar theater, bibliotheek, debat, educatie en ontmoeting samenkomen. Daarom kiezen we voor een duidelijke en toekomstgerichte aanpak: we splitsen de financiering van het gebouw (vastgoed) en de financiering van de inhoud (programmering). Zo zorgen we dat het gebouw duurzaam en functioneel wordt vernieuwd, én dat er meerjarige zekerheid komt voor een sterk cultureel programma. We positioneren De Poorterij stevig als hét middelpunt van kunst en cultuur in Zaltbommel, voor alle leeftijden en alle kernen. Een plek waar samenwerking centraal staat en waar inwoners, makers, scholen en organisaties elkaar weten te vinden. Met een stabiele basis en een heldere visie groeit De Poorterij uit tot een culturele motor die de hele gemeente sterker maakt.

Onze standpunten voor een levendig en karaktervol Zaltbommel

Een gemeente die groener, mooier en leefbaarder wordt

We investeren in het dagelijks groen in onze wijken. Bewoners krijgen meer inspraak in de manier waarop groen wordt ingericht, onderhouden en uitgebreid, zodat buurten aantrekkelijker, gezonder en klimaatbestendig worden. Ook de openbare ruimte in de binnenstad krijgt een kwaliteitsimpuls: de Markt en de Waterstraat maken we autoluw, we verbeteren de netheid en veiligheid van het centrum. We waarderen de stadsgrachten op tot een plek waar cultuur, historie en natuur samenkomen. Zo versterken we het karakter van de vestingstad en maken we de binnenstad prettiger voor voetgangers, bezoekers en bewoners.

Cultuur voor iedereen, dichtbij en toegankelijk

Pand9 blijft behouden als creatieve broedplaats in de huidige opzet én op de huidige locatie. We investeren in onderhoud en, waar nodig in een verbouwing, zodat jong talent, kunstenaars en makers een stevige plek hebben in onze gemeente. Hierbij gaat het ons nadrukkelijk om de functie van Pand9 en de huidige locatie, we staan open voor eventuele nieuwbouw. We ondersteunen ontmoetingsplekken en initiatieven waar inwoners – ook nieuwe inwoners – elkaar kunnen vinden. Kunst krijgt opnieuw een vaste plek in stadsontwikkeling: bij bouwprojecten herintroduceren we een kunstbudget, zodat nieuwe wijken en gebouwen bijdragen aan een herkenbare, culturele identiteit.

Sterke evenementen die de stad laten bruisen

We maken onderscheid tussen locaties voor grote en kleine evenementen, zodat we ruimte geven aan beide én de leefbaarheid waarborgen. In de binnenstad creëren we een vaste plek voor evenementen zoals carnaval, zodat ook de horeca kan meeprofiteren. De kermis hoort in de binnenstad, waar traditie, cultuur en publiek samenkomen. We stimuleren georganiseerde vuurwerkshows op veilige locaties, zodat de jaarwisseling rustiger en veiliger wordt voor mens en dier. Zo bouwen we aan een gemeente waar evenementen energie geven zonder overlast.

Een binnenstad met een sterk verhaal

Zaltbommel heeft een enorme culturele rijkdom. We ontwikkelen een heldere visie voor de binnenstad waarin we onze identiteit als vestingstad en Hanzestad krachtig uitdragen. We verbinden horeca, winkels, evenementen, toerisme en wonen tot één verhaal, gericht op zowel funshoppen als dagelijkse voorzieningen. Riviercruises kunnen een belangrijke rol spelen — mits goed ingebed in een toeristische strategie die duurzaamheid, draagvlak én economische kansen in balans houdt. Ook willen we de in het verleden geprobeerde zomerse veerverbinding tussen Gorinchem-Loevestein-Brakel-Zaltbommel nieuw leven inblazen, door op zijn minst een nieuwe proef te nemen. Het doel: een binnenstad die klopt, bruist en herkenbaar Zaltbommels is.

Erfgoed dat we koesteren én benutten

We zetten het unieke karakter van onze stad centraal bij alle grote plannen. Het orgel, de schilderijen, de Sint-Maartenskerk, het vestinglandschap, de stadsgrachten en de historische structuren blijven leidend bij nieuwe ontwikkelingen. Plannen die hier niet voldoende rekening mee houden, passen we aan. Initiatieven zoals de Kribkop van Joris Baudoin ondersteunen we stevig voor de ontwikkeling van de Buitenstad, zodat kunst en erfgoed zichtbaar onderdeel worden van de toekomst van Zaltbommel. Erfgoed is voor ons geen last, maar een kans om de identiteit van de gemeente verder te versterken.

Sport, verenigingen en jeugd als bindweefsel van de samenleving

Verenigingen houden onze dorpen vitaal. We ondersteunen clubs die willen vernieuwen of groeien — van een extra veld voor GVV'63 tot een nieuw clubhuis voor de scouting. Met verenigingen blijven we in gesprek over hun toekomst. Zoals met BZC'14, die al veel te lang wacht op een oplossing. We zien sport, cultuur en jeugdwerk als de plekken waar mensen elkaar ontmoeten, meedoen en zich ontwikkelen. Daarom investeren we in voorzieningen én in de mensen die ze draaiend houden.

Een veilige, rechtvaardige en goed bestuurd gemeente

We vergroten de capaciteit van BOA's, zodat veiligheid en handhaving beter gewaarborgd zijn. Tegelijkertijd kiezen we voor een coulantere benadering bij kleine foutjes en focussen we op echte overlast en misstanden. BOA's krijgen duidelijke instructies en heldere kaders van hun leiding, zodat ze niet geconfronteerd worden met subjectieve verwachtingen. We pakken belangenverstrengeling en integriteitsissues hard aan en zorgen voor transparante processen, zoals bij de benoeming van een nieuwe burgemeester. Collegeleden wonen bij voorkeur in Zaltbommel, zodat bestuur en gemeenschap dicht bij elkaar staan.

Hoofdstuk 2

Wonen

Samen maken we ruimte

Iedereen verdient een plek om thuis te komen. In Zaltbommel kan dat wél. We hebben de ruimte, de creativiteit en de kracht van onze dorpen en stad. Door gedoe met vergunningen en lange procedures weg te nemen en met elkaar vaart te maken, creëren we betaalbare woningen voor iedereen. Zodat jongeren hier kunnen blijven, gezinnen kunnen groeien, nieuwkomers zich welkom voelen en ouderen een fijne plek dichtbij hun vertrouwde omgeving houden. Zo bouwen we aan levendige kernen, sterke wijken en een gemeente waar vrijheid en zekerheid hand in hand gaan.

Wat we per se willen bereiken

Divers en betaalbaar bouwen voor álle inwoners

We bouwen de komende jaren gericht in alle segmenten, zodat jongeren, starters, senioren, gezinnen, nieuwkomers en alleenstaanden in Zaltbommel kunnen blijven wonen. We werken toe naar een structurele toename van betaalbare woningen, onder meer door splitsen en optoppen eenvoudiger te maken. Daarnaast staan we hoogbouw tot acht verdiepingen toe waar dat ruimtelijk past. We stimuleren vernieuwende woonvormen zoals tiny houses, groepswonen en levensloopbestendige woningen door snel duidelijkheid te geven over locaties en procedures. Voor statushouders en arbeidsmigranten realiseren we fatsoenlijke, zelfstandige huisvesting die niet aan werkgevers is gekoppeld. Zo zorgen we dat er elk jaar meer passende woningen bijkomen zonder onze leefomgeving te belasten.

De Bossche Poort ontwikkelen tot een levendige stadsentree

We ontwikkelen de Bossche Poort tot een karaktervolle stadsentree, met compacte starterswoningen en woningen voor senioren die dan op loopafstand gebruik kunnen maken van alle voorzieningen van onze binnenstad. We realiseren groene openbare ruimte en ruimte voor makers, kleine bedrijven en horeca. We zorgen voor een duidelijk plan van aanpak, inclusief randvoorwaarden voor mobiliteit, energietransitie en leefkwaliteit. We zetten in op gemengde bouwblokken waarin wonen, werken en ontmoeten samenkomen, en we onderzoeken daarbij concrete ontwikkelpartners die deze visie kunnen realiseren. Zo ontstaat stap voor stap een buurt die uitnodigt, verbindt en een herkenbaar visitekaartje vormt voor Zaltbommel.

Sneller en slimmer bouwen door regels te vereenvoudigen

We verkorten vergunningstrajecten door regels eenvoudiger te maken, heldere voorwaarden vooraf te geven en een vaste contactpersoon per project te bieden. We werken aan voorspelbare doorlooptijden, zodat initiatiefnemers weten waar ze aan toe zijn. De gemeente investeert in voldoende ambtelijke capaciteit om woningbouwprojecten tijdig te beoordelen. Zo maken we het voor inwoners, ontwikkelaars en bouwers sneller, transparanter en eerlijker om in Zaltbommel te bouwen.

Onze standpunten voor een sterke woongemeente

Eerlijk en toegankelijk wonen

We hanteren een harde norm van 40% sociale huur en zorgen dat betaalbare koop- en middenhuurwoningen onderdeel zijn van elke wijk. Goede en veilige huisvesting voor arbeidsmigranten is een basisvoorwaarde, los van werkgevers. We zoeken actief naar nieuwe locaties waar gebouwd kan worden, met oog voor landschap en historie. Nieuwe projecten krijgen een frisse, duurzame en passende architectuur.

Wonen in sterke, hechte buurten

Wonen is meer dan een dak boven je hoofd: het gaat om leven in een gemeenschap. We creëren meer ontmoetingsplekken voor jong en oud en investeren in buurten met groen, water, rust en ruimte om te spelen. De Steenweg wordt veiliger met duidelijke oversteekplaatsen; de dijken worden rustiger en minder gevaarlijk dankzij verkeersremmende maatregelen. Een netwerk van drempelvriendelijke fietspaden verbindt wijken en kernen. Het evenementbeleid krijgt een impuls, met meer aandacht voor jongeren en een grotere rol voor horeca en lokale ondernemers.

Een bereikbare en verbonden gemeente

Een sterke woongemeente vraagt om goede verbindingen. We zetten vol in op ver- of nieuwbouw van het NS-station: schoon, veilig en met woningen voor verschillende doelgroepen en gemeenschappelijke ruimtes. Met betere OV-verbindingen tussen de kernen en het station wordt reizen makkelijker en aantrekkelijker. Om de parkeerdruk in de binnenstad te verlagen, breiden we de parkeerplaatsen bij de Hogeweg en het station uit en zetten we elektrische shuttlebusjes in. 's Avonds stellen we meer parkeerterreinen open voor bezoekers van onze inwoners.

Levendige binnenstad en vitale kernen

We pakken leegstand actief aan en maken ruimte voor nieuwe functies en initiatieven die leven in de binnenstad brengen. Wijk- en dorpsraden krijgen ondersteuning voor waardevolle bewonersinitiatieven. We versterken de sociale cohesie door aandacht te geven aan veiligheid, ontmoetingen en het omzien naar elkaar.

Lokaal wonen én werken versterken

Wie in Zaltbommel woont, moet hier, indien gewenst, ook kunnen werken. We versterken lokale werkgelegenheid via banenmarkten, gerichte wervingscampagnes en platforms zoals bommeleraardwerkt.nl. Door bedrijven en inwoners beter aan elkaar te verbinden, verminderen we filedruk en vergroten we de vitaliteit van onze gemeente. We geven ruimte aan ondernemers die bijdragen aan een sterke, levendige binnenstad en de maakindustrie op onze bedrijventerreinen.

Hoofdstuk 3

Onderwijs

Leren voor het leven

Goed onderwijs is de basis. In Zaltbommel kan dat wél. We hebben sterke scholen, betrokken ouders en een gemeenschap die wil investeren in de kansen van kinderen en jongeren. Door vroeg te ondersteunen waar we kunnen, hoge ambities te stellen en ruimte te bieden voor brede ontwikkeling, versterken we het onderwijs van peuter tot praktijklokaal. We benutten de kracht van ons voortgezet onderwijs en bouwen aan meer mogelijkheden voor beroepsonderwijs en stages dicht bij huis. Zo creëren we een gemeente waar talent gezien wordt, kansen eerlijk verdeeld zijn en iedere leerling de ruimte krijgt om verder te komen.

Wat we per se willen bereiken

Een sterke bibliotheek in elke kern

We zorgen voor een volwaardige en goed toegankelijke bibliotheekvoorzieningen in de hele gemeente: een sterke centrale bibliotheek, aangevuld met dependances in de kernen. Een bibliotheek is tegenwoordig veel meer dan alleen het uitlenen van boeken, zo is het een vraagbaak en hulp voor onder andere ouderen. Wij stimuleren de bredere functie van de bibliotheek. De extra middelen die gemeenten vanaf 2026 ontvangen, zetten we specifiek in voor bibliotheken, zodat ze kunnen investeren in ruime openingstijden, professionele medewerkers en programma's voor leesbevordering, digitale vaardigheden en taalondersteuning. Met het Leerhuis, Bibliotheek Rivierenland, Stichting Kompas en scholen maken we concrete jaarafspraken over taal-, laaggeletterdheids- en digitale programma's, zodat steeds meer inwoners — van kinderen tot volwassenen — actief mee kunnen doen.

Goede onderwijshuisvesting voor ieder kind

We steunen en versnellen de komende jaren stapsgewijs alle school- en kinderopvanglocaties die te maken hebben met veroudering, slecht binnenklimaat of gebrek aan ruimte. We werken met schoolbesturen aan een meerjarig huisvestingsplan met duidelijke prioriteiten voor ventilatie, frisse lucht, veiligheid en vergroende speelplekken. Bij renovatie of nieuwbouw kiezen wij voor multifunctionele en duurzame ontwerpen die ontmoeten, ontdekken en bewegen vanzelfsprekend maken. Zo zorgen we dat elk kind in een veilige, gezonde en inspirerende omgeving leert.

Meer kansen in voortgezet en beroepsonderwijs

Jongeren moeten in hun eigen gemeente kunnen doorleren én hun talenten kunnen ontwikkelen. We vergroten de kansen voor jongeren door intensief samen te werken met regionale onderwijsinstellingen. Met de aanstaande fusie van Rivor en het Koning Willem I College werken we toe naar een lokale dependance in de Bommelerwaard, zodat jongeren praktijk- en beroepsonderwijs dicht bij huis kunnen volgen. Samen met ondernemers en scholen creëren we meer stageplaatsen, leerbanen en praktijklocaties, met speciale aandacht voor techniek, zorg, logistiek en groen. Zo versterken we de brug tussen onderwijs en arbeidsmarkt en houden we meer jong talent in onze gemeente.

Onze standpunten voor gelijke kansen en sterk onderwijs

Gelijke kansen voor alle leerlingen

We bestrijden vooroordelen bij het schooladvies en zetten in op eerlijkere kansen voor alle kinderen. De Rijke Schooldag krijgt onze volledige steun: naschoolse activiteiten in sport, cultuur, techniek en natuur helpen kinderen zich breder te ontwikkelen. We vinden het daarnaast belangrijk dat LHBTQ+-jongeren zich op elke school gewenst, veilig en gesteund voelen, zodat ook zij zich vrij kunnen ontwikkelen. De gemeente versterkt de samenwerking tussen scholen en lokale organisaties, zodat ieder kind kan meedoen — ook als thuis de mogelijkheden minder groot zijn. We zien hierin een belangrijke rol weggelegd voor het Regenboogcomité Zaltbommel.

Toegankelijkheid en ondersteuning

We zorgen voor voldoende kinderopvang en BSO in alle kernen. De zwemvaardigheid onder onze jeugd is lager dan het landelijk gemiddelde en wij zien dat als een probleem in onze waterrijke omgeving. Voor gezinnen met een kleine portemonnee zetten we in op de herintroductie van schoolzwemmen of gratis zwemles, zodat geen enkel kind een essentiële vaardigheid mist. We verbeteren de uitvoering van de leerplicht, zodat elk kind passend onderwijs krijgt.

Leesvaardigheid verbeteren

De leesvaardigheid in Nederland neemt al jaren af, en dat raakt kansen en zelfvertrouwen. Daarom steunen we initiatieven die leesplezier en taalvaardigheid vergroten. Activiteiten zoals voorleesuurtsjes, taalprogramma's en leesmaatjes helpen inwoners — jong en oud, ongeacht achtergrond — hun taal te versterken en zekerder mee te doen in het dagelijks leven.

Leren in elke taal

Taalontwikkeling krijgt extra aandacht: we stimuleren taalmaatjes, ondersteunen nieuwkomers in hun thuistaal als waardevolle basis voor leren en moedigen kinderen aan om hun eigen taal te gebruiken. Dat versterkt hun zelfvertrouwen, versnelt het leren van het Nederlands en bevordert een warmere, inclusieve start op school.

Cultuur, maatschappij en burgerschap

We stimuleren projecten die cultuur, filosofie, maatschappijleer en mediawijsheid versterken. Door samenwerking tussen bibliotheek, Poorteriej, Kompas, kunstenaars, sportverenigingen en natuurorganisaties brengen we het leren van de klas naar de wijk. De gemeente faciliteert gastlessen en initiatieven rond burgerschap, democratie, online veiligheid en diversiteit.

Gezonde, veilige en inspirerende leeromgevingen

Scholen en opvanglocaties worden plekken waar gezondheid en beweging vanzelfsprekend zijn. We bevorderen gezonde voeding in samenwerking met ouders, scholen, lokale boeren. We ondersteunen buurtsportcoaches en sportaanbieders, zodat kinderen vaker bewegen, binnen en buiten schooltijd.

Hoofdstuk 4

Klimaat en energie

Groen keuzes voor morgen

Een schone, groene toekomst begint dicht bij huis. In Zaltbommel kan dat wél. We hebben de kracht van onze dorpen, het landschap dat ons omringt en inwoners die steeds vaker duurzame keuzes willen maken. Door te investeren in een betrouwbaar energienet, ruimte te geven aan innovatie en onze wijken groener en klimaatbestendig te maken, bouwen we stap voor stap aan een gezonde leefomgeving. Zo creëren we een gemeente die klaar is voor de toekomst en waarin duurzaamheid werkt voor iedereen.

Wat we per se willen bereiken

Een toekomstbestendig energienet

De energietransitie begint bij een net dat het aankan. We willen een energienet dat de groei van Zaltbommel aankan, voor warmtepompen, laadpalen, zonnepanelen en lokale energie-initiatieven. Samen met de netbeheerder maken we concrete knelpunten inzichtelijk en stellen we een meerjarenplanning op om die op te lossen. Bij nieuwe woningbouw en bedrijventerreinen zorgen we dat het energienet vanaf het begin voldoende capaciteit heeft. Zo voorkomen we wachttijden en storingen, en maken we de energietransitie in alle kernen haalbaar.

Toegankelijke en structurele subsidies voor verduurzaming

Iedereen moet mee kunnen doen met de energietransitie — ook mensen die afhankelijk zijn van sociale huur of een smalle beurs hebben. We zorgen voor structurele en laagdrempelige regelingen voor isolatie, ventilatie, zonnepanelen en energieadvies, speciaal gericht op sociale huurders en inwoners met een laag inkomen. We willen dat inwoners binnen één loket terecht kunnen voor aanvragen, advies en ondersteuning. Met woningcorporaties maken we duidelijke meerjarenafspraken over het verbeteren van de energieprestatie van sociale woningen. Zo verlagen we energiekosten, verbeteren we wooncomfort en zorgen we dat iedereen kan meedoen aan de energietransitie.

Een gemeentelijk energiebedrijf dat lokaal werkt voor onze inwoners

We onderzoeken de oprichting van een gemeentelijk energiebedrijf dat lokaal opgewekte energie ook echt lokaal inzet. Daarbij verkennen we praktische scenario's: van samenwerking met energiecoöperaties tot het zelf beheren van buurtbatterijen of een lokaal warmte-initiatief. Het doel is dat inwoners mee kunnen profiteren van opbrengsten uit zonne- en windprojecten en samen eigenaar kunnen worden van een deel van de lokale energievoorziening. Zo houden we de lusten van duurzame energie in onze eigen gemeenschap.

Onze standpunten voor een duurzame, groene en gezonde gemeente

[Later selecteren](#)

Duurzame landbouw die past bij Zaltbommel

We ondersteunen boeren die diervriendelijk willen verduurzamen en innoveren. We luisteren naar wat zij nodig hebben en denken actief mee over oplossingen die passen bij onze omgeving en bij de realiteit van het boerenbedrijf. Waar initiatieven bijdragen aan natuurherstel, bodemkwaliteit, kringlooplandbouw of schone energie, staat de gemeente klaar als partner. Zo blijft Zaltbommel een gemeente met een sterke agrarische sector die toekomstbestendig is en in balans met de natuur.

Lokale energie die iedereen ten goede komt

We zetten in op energieoplossingen die dicht bij inwoners georganiseerd worden. Buurtbatterijen maken het mogelijk om lokaal opgewekte energie slim op te slaan en te gebruiken; waar mogelijk koppelen we ze aan het gemeentelijk energiebedrijf zodat opbrengsten lokaal blijven. We stimuleren energiecoöperaties en lokale investeringsfondsen, zodat inwoners mede-eigenaar kunnen worden van duurzame projecten. Subsidies maken we voorspelbaar en toegankelijk.

Duidelijke keuzes voor zon, wind en ruimtegebruik

Duurzame energie vraagt om heldere kaders. Daarom ontwikkelen we een ruimtelijke visie voor zonne-energie, vergelijkbaar met het zorgvuldig afgewogen beleid voor windmolens. Zo ontstaat duidelijkheid voor inwoners, boeren en ondernemers over waar energieprojecten passen. De gemeente stimuleert innovatie door actief samen te werken met bedrijven, scholen en inwoners. Daarbij kiezen we altijd voor oplossingen die recht doen aan het landschap, het erfgoed en de schaal van onze dorpen.

Vergroening die de leefomgeving versterkt

Een klimaatbestendige gemeente begint in de straat waar je woont. We vergroenen schoolpleinen, speelplekken, parkeerplaatsen en woonwijken, zodat water beter weg kan en hittestress afneemt. Meer groen betekent meer gezondheid, meer biodiversiteit en prettigere buurten. Tegelijkertijd pakken we geuroverlast aan door strenger te toetsen op hinder en in gesprek te blijven met boeren en omwonenden. Zo werken we toe naar dorpen waar leefbaarheid en landbouw in balans zijn.

Sterke samenwerking en lokaal vakmanschap

De energietransitie dragen we niet alleen. Daarom zoeken we actief samenwerking met omliggende gemeenten en regionale partners, zodat we kennis delen, dubbel werk voorkomen en elkaar versterken. Tegelijkertijd investeren we in lokaal vakmanschap: samen met ondernemers, scholen en energie-initiatieven leiden we vakmensen op die de verduurzaming kunnen uitvoeren. We ontwikkelen langjarig, voorspelbaar beleid, zodat inwoners en bedrijven vertrouwen krijgen in de koers van de gemeente.

Hoofdstuk 5

Werk en inkomen

Lokale groei en zekerheid

Werk geeft vrijheid en kansen. In Zaltbommel kan dat wél. We hebben betrokken ondernemers, een sterke middenstand en talentvolle inwoners die willen groeien. Door hindernissen weg te nemen, scholing toegankelijk te maken en werk dicht bij huis te organiseren, versterken we onze lokale economie. We verbinden bedrijven en inwoners, ondersteunen iedereen die een extra zetje nodig heeft en zorgen dat talent in de Bommelerwaard blijvend de ruimte krijgt. Zo bouwen we aan een gemeente waar meedoen vanzelfsprekend is en iedereen vooruit kan.

Wat we per se willen bereiken

Openbaar vervoer als vanzelfsprekend alternatief

We maken van het openbaar vervoer een logisch en aantrekkelijk alternatief voor de auto en durven te experimenteren met nieuwe oplossingen om het OV houdbaar en betaalbaar te houden. We gaan voor goede, frequente busverbindingen en een modern, veilig en prettig NS-station in Zaltbommel. Door verbindingen beter te laten aansluiten op woon-werkverkeer, opleidingen en regionale werkgevers, ondersteunen we niet alleen duurzame mobiliteit maar ook toegang tot werk, stages en opleiding. Zo wordt reizen eenvoudiger, groener en goedkoper — en kiezen inwoners vanzelf vaker voor het openbaar vervoer.

Ruimte voor startende ondernemers

Een levendige binnenstad begint bij ondernemers die durven én kunnen starten. We geven startende ondernemers meer kans om voet aan de grond te krijgen in de binnenstad. Daarom richten we een tijdelijke ondersteuningsregeling in waarmee starters een deel van de hoge aanvangshuur kunnen opvangen. Tegelijkertijd gaan we met vastgoedeigenaren concrete afspraken maken over huurbeleid, invulling van leegstaande panden en ruimte voor creatieve, maatschappelijke of innovatieve concepten. Zo ontstaat er elk jaar meer dynamiek in de binnenstad en versterken we de lokale economie.

Snelle participatie van statushouders op de arbeidsmarkt

Statushouders die snel kunnen meedoen, bouwen sneller een bestaan op én helpen de lokale economie vooruit. We werken toe naar meer leerwerkplekken, stageplaatsen en leer/werktrajecten in samenwerking met bedrijven, scholen en maatschappelijke organisaties. Nieuwe inwoners krijgen vanaf het begin duidelijke begeleiding richting werk, zodat talent niet onbenut blijft. Zo vergroten we hun kansen op succesvolle integratie én bieden we werkgevers in de regio extra personeel in sectoren waar tekorten groot zijn.

Onze standpunten voor een sterke, sociale en toekomstgerichte economie

Vrij ondernemerschap zonder onnodige beperkingen

Ondernemers kennen hun klanten en hun werkritme beter dan wie dan ook. Daarom vinden we dat openingstijden van supermarkten, bouwmarkten en andere winkels door de ondernemers zelf moeten worden bepaald en niet door de lokale politiek. Meer vrijheid maakt onze gemeente levendiger, aantrekkelijker en beter afgestemd op de behoeften van inwoners en bezoekers.

Een eerlijke arbeidsmarkt voor iedereen

Arbeidsmigranten zijn een belangrijke pijler onder onze lokale economie: in de tuinbouw, de logistiek en de groeiende groene sector. We zetten ons in om uitbuiting en misstanden actief te bestrijden, en zorgen voor fatsoenlijke, veilige en onafhankelijke huisvesting. Wie hier werkt, moet hier zonder angst, afhankelijkheid of onzekerheid kunnen wonen en leven. Zo houden we onze economie eerlijk én menselijk.

Evenementen die de binnenstad versterken

Een levendige binnenstad begint bij ontmoeting en reuring. We stimuleren evenementen die passen bij de identiteit van Zaltbommel, zowel in de kernen als in de stad. Evenementen die winkelbezoek, horeca en culturele activiteiten versterken. Door ondernemers, horeca en culturele partners vroeg te betrekken, ontstaat een aantrekkelijk programma dat bezoekers trekt en de binnenstad het hele jaar door tot leven brengt.

Sterke maakindustrie en ruimte voor ambacht

De Bommelerwaard heeft een lange traditie als regio van doeners en makers. We versterken de maakindustrie als economische motor en geven ambachtelijke bedrijven de ruimte om te groeien. Daarbij horen moderne werkplaatsen, goede bereikbaarheid, opleidingsmogelijkheden en samenwerking met scholen en ondernemers. Zo bouwen we aan een economie die waarde toevoegt, lokaal werk creëert en toekomstbestendig is.

Innovatie voorop: ruimte voor start-ups en nieuwe ideeën

Innovatie floreert als starters en ervaren ondernemers elkaar kunnen vinden. Daarom geven we start-ups ruimte binnen projecten zoals de Buitenstad, gecombineerd met aanwezigheid van ervaren ondernemers. Zo ontstaat een duurzame mix van creativiteit, kennis en ondernemerschap die kansen biedt voor nieuwe initiatieven en voor talent dat hier wil blijven.

Toerisme als economische én culturele kans

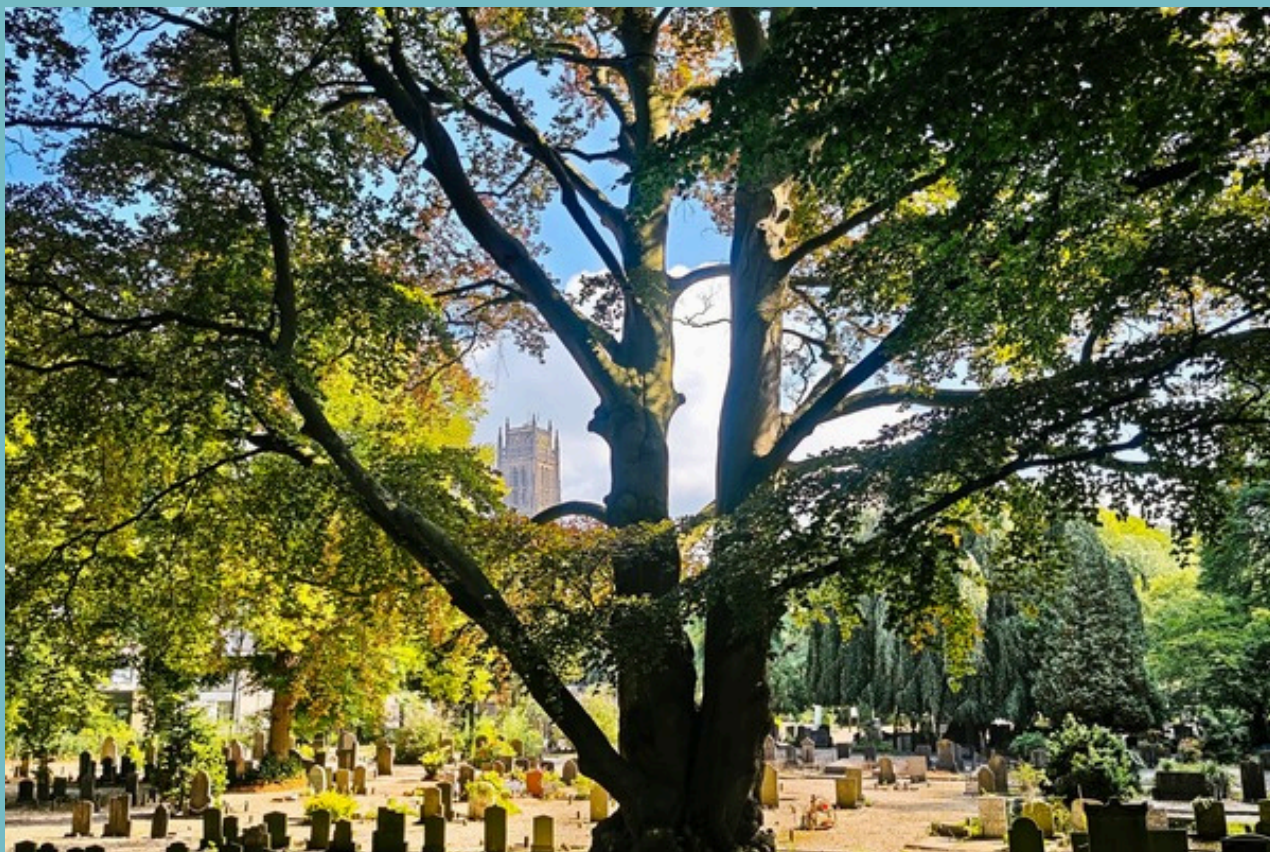
We zetten toerisme in als versterker van onze lokale economie én onze cultuur. Met de vestingstad, de rivieren, het landschap en Loevestein hebben we goud in handen. Door toeristische routes, evenementen, cultuurpartners en ondernemers beter te verbinden, ontstaat een aantrekkelijk aanbod voor bezoekers én nieuwe kansen voor winkels, horeca en makers.

Een circulaire economie die werkt voor de toekomst

De economie van morgen is circulair: slim omgaan met grondstoffen, hergebruik stimuleren en reststromen benutten. We ondersteunen ondernemers die hierin vooroplopen en werken samen aan initiatieven die afval verminderen, producten langer laten meegaan en lokale ketens sluiten. Zo versterken we onze economie én verkleinen we onze ecologische voetafdruk.

Hoofdstuk 6

Zorg en gezondheid

Gezond en verbonden

Goede zorg begint dichtbij. In Zaltbommel kan dat wél. We hebben hechte dorpen, sterke vrijwilligersnetwerken en professionals die elke dag klaarstaan voor inwoners die ondersteuning nodig hebben. Door als gemeente eerder te helpen, bureaucratie te verminderen en samen te werken met zorgpartners, versterken we een samenleving waarin niemand wordt vergeten. Zo bouwen we verder aan een gemeente waar gezondheid, veiligheid en omzien naar elkaar vanzelfsprekend zijn.

Inclusie als leidraad

Een gezonde samenleving begint bij erkenning. Iedereen moet zich gezien, veilig en welkom voelen — ongeacht afkomst, achtergrond, identiteit, beperking of levenswijze. Daarom pakken we discriminatie actief aan en verbeteren we de toegankelijkheid van gemeentelijke diensten, informatie en voorzieningen. We maken begrijpelijke taal in B1-niveau de norm, zodat iedereen kan meedoen. Samen met scholen, verenigingen, jongerenwerk en maatschappelijke partners zetten we jaarlijks concrete acties op tegen vooroordelen en uitsluiting — bijvoorbeeld voor Syrische en Marokkaanse jongeren. Zo groeit Zaltbommel stap voor stap uit tot een gemeente waarin inwoners met verschillende achtergronden elkaar kennen, steunen en met elkaar samenleven.

Sterke sociale structuren en vrijwilligersnetwerken

Zaltbommel wordt gedragen door mensen die naar elkaar omkijken en dat moet zo blijven. We versterken de sociale basis in alle kernen door verenigingen, buurthuizen, jongerenwerk en vrijwilligersinitiatieven structureel te ondersteunen. We werken met scholen, zorgpartners en vrijwilligersorganisaties aan vroegsignalering, zodat we problemen bij ouderen, jongeren en kwetsbare inwoners eerder zien en sneller kunnen helpen. We geven initiatieven tegen eenzaamheid extra ruimte, met laagdrempelige ontmoetingsactiviteiten in elke kern, zodat mensen elkaar makkelijker kunnen vinden. Vrijwilligers ondersteunen we met training, waardering en praktische middelen, zodat zij hun werk goed en duurzaam kunnen blijven doen. Zo houden we onze dorpen warm, hecht en veerkrachtig.

Cultuur als smeerolie van de samenleving

Cultuur verbindt wat anders misschien los naast elkaar zou bestaan. Theater, muziek, kunst, erfgoed en lokale evenementen brengen mensen van verschillende achtergronden samen. We investeren gericht in cultuur als verbindende kracht in onze gemeente. Dat doen we door culturele organisaties zoals De Poortერი, Pand9, de bibliotheek en lokale makers meerjarige zekerheid te bieden om te programmeren, samen te werken en te vernieuwen. We stimuleren cultuurprojecten die verschillende groepen daadwerkelijk bij elkaar brengen — van jongeren en ouderen tot nieuwkomers en gevestigde inwoners. In alle kernen creëren we ruimte voor activiteiten zoals optredens, workshops, tentoonstellingen en gezamenlijke evenementen, zodat cultuur laagdrempelig bereikbaar is voor iedereen. Zo versterken we stap voor stap ontmoeting, creativiteit en onderlinge verbondenheid in de hele gemeente.

Onze standpunten voor een gezonde, sociale en verbonden gemeente

Taal, ontmoeting en preventie in elke kern

Een gezonde samenleving begint bij contact en begrip. Daarom investeren we in taal- en ontmoetingsprogramma's voor oudere autochtone inwoners en nieuwkomers, zodat iedereen mee kan blijven doen en zich zeker voelt in het dagelijks leven. Preventie krijgt daarbij onze volle aandacht: met voorlichting over voeding, beweging en mentale gezondheid ondersteunen we inwoners om langer gezond en zelfstandig te blijven. We stimuleren fiets- en wandelverkeer naar werk, zodat bewegen vanzelf onderdeel wordt van het dagelijks leven.

Begrijpelijke taal als basis voor vertrouwen

Een gemeente die duidelijk communiceert, geeft inwoners grip, vertrouwen en ruimte om mee te doen. Daarom zetten we in op begrijpelijke communicatie, zodat iedereen weet waar hij of zij aan toe is. We ondersteunen en stimuleren initiatieven die bijdragen aan heldere brieven, duidelijke formulieren, toegankelijk digitaal contact en begrijpelijke besluitvorming. Door begrijpelijk te schrijven maken we de gemeente opener, warmer en toegankelijker voor iedereen.

Tegen eenzaamheid en voor sterke buurtzorg

Eenzaamheid raakt veel ouderen, alleenstaanden en kwetsbare inwoners. We pakken dit actief aan door buurtinitiatieven te ondersteunen, ontmoetingsplekken te versterken en vrijwilligersnetwerken te helpen groeien. Buurtzorgteams maken we beter bereikbaar en zichtbaar, zodat hulp dichtbij is en inwoners sneller de juiste ondersteuning vinden. Wie het niet zelfstandig redt, moet zich nooit alleen hoeven voelen — de gemeente staat naast haar inwoners.

Zorg voor jeugd en gezinnen

Jeugdzorg blijft een cruciaal onderdeel van ondersteuning aan gezinnen. We zetten in op vroegsignalering, samenwerking met scholen, sportclubs en huisartsen en betere toegang tot laagdrempelige hulp. Zo voorkomen we zwaardere trajecten en krijgen kinderen sneller en dichtbij huis de ondersteuning die ze nodig hebben. Gezonde voeding in het onderwijs stimuleren we door samen te werken met scholen, lokale boeren en bestaande projecten rond de Gezonde School.

Waardig ouder worden, dicht bij huis

Ouderen verdienen een gemeente die met hen meedenkt. We ondersteunen het hospice financieel, zodat kwalitatieve levenseindezorg voor iedereen toegankelijk blijft. Knarrenhofjes en andere sociale woonvormen stimuleren we als aanvulling op de reguliere ouderenzorg — plekken waar zorg efficiënt georganiseerd kan worden en waar burens naar elkaar omkijken. Asielzoekers die hun talent willen inzetten in de ouderenzorg krijgen de mogelijkheid om via vrijwilligerswerk bij te dragen, wat zowel integratie als waardevolle inzet bevordert.

Sport, groen en een gezonde leefomgeving

Een gezonde gemeenschap is een actieve gemeenschap. We stimuleren multifunctionele sportfaciliteiten die ruimte bieden voor teamsport, bewegen, ontmoeten en revalidatie. Groene buitenspeelvoorzieningen voor kinderen maken we in alle kernen vanzelfsprekend, zodat spelen, ontdekken en bewegen altijd dichtbij is. We creëren buurten die uitnodigen tot gezondheid: met groen, water, veilige routes, rustplekken, ontmoetingsplekken en ruimte voor leren en sporten.

Menselijke opvang en een warm welkom voor asielzoekers

We nemen onze verantwoordelijkheid binnen de Spreidingswet en werken actief mee aan een eerlijke verdeling van asielzoekers in Nederland. Mensen die vluchten voor oorlog en geweld verdienen veiligheid, rust en een plek om opnieuw te beginnen. In Zaltbommel zorgen we voor een warm welkom, goede begeleiding en kansen om mee te doen vanaf het moment dat het kan. We helpen nieuwkomers om zich snel thuis te voelen in onze dorpen en stad, en zetten in op taal, ontmoeting en participatie, we laten ze meedoen! Zo bouwen we aan een samenleving waarin iedereen menswaardig wordt ontvangen en waarin nieuwe inwoners kunnen bijdragen aan de kracht van onze gemeente.

Een samenleving die discriminatie tegengaat en iedereen ziet

Iedereen moet zich welkom en erkend voelen. Daarom pakken we discriminatie actief aan — van Syrische en Marokkaanse jongeren, maar ook van LHBTQ+-jongeren die zich niet altijd veilig en welkom voelen. We maken discriminatie zichtbaar, bespreken het in de gemeenschap en werken met jeugdwerk, scholen en sportclubs aan een stevig antidiscriminatiebeleid. Hiervoor werken we onder meer samen met het Regenboogcomité Zaltbommel. Bij sociale projecten wegen we mee hoe sterk ze bijdragen aan gelijke kansen en een betrokken samenleving, zodat iedereen kan meedoen en zich gezien voelt.

Vrije tijd, cultuur en waardig meedoen

Zinnige dagbesteding, cultuur en creativiteit zijn essentieel voor het welzijn van onze inwoners. Daarom ondersteunen we initiatieven zoals Elliz in Company, Pand9 en Stichting Kompas Bommelerwaard, waar inwoners talenten ontdekken, sociale contacten vinden en een plek hebben om mee te doen. Ontmoetingsplekken in de stad en de kernen ondersteunen we financieel, omdat juist daar sociale cohesie ontstaat. In een gezonde gemeente is iedereen welkom en wordt niemand buitengesloten.

Lokaal vakmanschap en circulaire initiatieven

We zetten in op kleinschalige circulaire ambachtscentra in de kernen, zodat inwoners materialen kunnen hergebruiken, repareren of omvormen. Niet alleen via de regionale AVRI, maar juist lokaal en dichtbij. Deze centra stimuleren duurzaamheid, vakmanschap en gemeenschapszin. Ze bieden kansen voor vrijwilligerswerk, leerplekken en lokale werkgelegenheid — en maken de stap naar een circulaire economie tastbaar.

Verantwoording

Aan dit verkiezingsprogramma werkten mee (op persoonlijke titel):

Badr El Fdil
Charlotte Hegeman
Damaris Beems
Elke Smulders
Joost Drijvers
Willem Rensink
Charlotte Snel
Kees Metz
Peter Smits

Fotoverantwoording

Foto op de voorpagina, pagina 16 en 23: Bert Wetering.

D66